

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת קידושין

דפים נט - סד, פרשת אמור תשע"ו

דרך ישרה תמצית הדף

פרק שלישי - האומר

דף נ"ט

*המקרים במשנה. *הקמ"ל. *דיבור מבטל דיבור. *הקושיות לל"ק. *לל"ב. *מעכשיו ולאחר ל'. *שיור בגט.

א. המקרים במשנה 1. אומר לחבירו שיקדש לו אשה פלונית והלך ברמאות וקדשה לעצמו, מקודשת לשני. 2. אומר לאשה שתתקדש לאחר ל' ואחר קדשה בתוך ל' מקודשת לשני, ואם לא בא אחר מקודשת לראשון אף שנתאכלו המעות. 3. מעכשיו ולאחר שלושים ואחר קדשה בתוך שלושים, מקודשת ואינה מקודשת.

ב. הקמ"ל 1. הכא באומר לחבירו קמ"ל, דנחשב רמאי אף שלא סומך עליו ולא דוקא שלוחו. 2. אומר לשלוחו צא וקדש במקום פלוני וקדשה במקום אחר אינה מקודשת, וקמ"ל דלא רק חבירו שסובר שלא יטרח, אלא אפילו בשלוחו אינו כמראה מקום.

ג. המעשים 1. רבין חסידא הלך לקדש אשה לבנו וקדש לעצמו, כיון שלא הסכימו לתתה לבנו, וחשש שאחר יקדמו. 2. רב קנה קרקע לעצמו, משום שהיה איזור של אלימים ולא הניחו לאחר לקנות שם. 3. רב גידל היפך בקרקע ורבי אבא קנאה בלא לדעת, ושניהם לא ירדו משום קרקע ראשונה ושונא מתנות, והיתה ארעא דרבנן.

ד. מח' ר"י ור"ל אי דיבור מבטל דיבור 1. לל"ק בקידוש לאחר ל' וחזרה בה. 2. לל"ב בשלחה שליח לקדשה וחזרה בה.

ה. הקושיות לל"ק 1. אפשר לבטל שליח לתרו"מ, ודחי דהכא חשוב טפי, דנתנית המעות כמעשה ואין דבור מבטלו. 2. ביטול שליח הגט טרם שגירש, ודחי דהוי דיבור והכא כמעשה. 3. מחשבה שלא לעשות כלי לא מוציאה מידי מחשבה לעשותו אלא צריך מעשה, ודחי דמחשבה טומאה כמעשה דמי, מקרא וכי יותן.

ו. הקושיות לל"ב 1. ביטול שליחות לתרו"מ, בקדם בעה"ב ותרם דהוי מעשה. 2. מחשבת טומאה, כנ"ל. 3. שליחות גט, תיובתא דר"ל. 4. קשיא הלכתא כר"י דדיבור מבטל דיבור על הלכתא כר"נ דחזר ומגרש בגט שביטל, ותיריך דבטל מתורת שליח ולא מתורת גט.

- ז. מעכשיו ולאחר שלושים 1. לרב מקודשת לשני לעולם, וכרבנן במהיום ולאחר מיתה דאינו גט גמור, וקמ"ל הכא דלקרובה קאתי, מסתפקינן אי הוי תנאי או חזרה. 2. לשמואל מקודשת לראשון לאחר שלושים דודאי תנאי הוי, וכרבי דמגורשת. וקמ"ל אף דיש קידושין לאחר ל', משא"כ גט דאין לאחר מיתה. 3. לר' יוחנן אפילו מאה תופסינן, דמסתפק בכל אחד אי הוי תנאי או חזרה.
- ח. מהיום ולאחר מיתה חולצת ולא מתבמת, וקשיא לר' יוחנן אי הוי שיור בגט תתיבם כיון שהגט לא חל 1. לרבא מה ששייר גט גמרתו מיתה, ודחינן דגט מוציא מרשות יבם ומיתה מכנסת. 2. לאביי גזירה משום מהיום אם מתי דהוי גט גמור.

ס"ד דף ט'

***המקרים במשנה. *ע"מ שאתן. *בית כור עפר. *נקרעים מלאים מים.**

- א. מקרי המשנה 1. ע"מ שאתן מאתים זוז מקודשת ויתן, ופליגי אם חלו הקדושין מיד או לכשיתן. 2. ע"מ שאתן מכאן ועד ל' יום, מקודשת רק אם נתן. 3. ע"מ שיש לי מאתים זוז, מקודשת אם יש לו, ואם לאו מקודשת מספק. 4. ע"מ שאראך מקודשת אם הראה משלו, ובהראה על השלחן לא מקודשת, אף שנמצא אצלו בעיסקא.
- ב. ע"מ שאתן פליגי בגיטין ובקידושין, לר"ה הוי תנאי וחל מיד והוא יתן, ולר"י חל רק לכשיתן 1. איכא בינייהו בקידושין קבלה קדושין מאחר בינתים, ובגיטין בנתקרקע או אבד הגט. 2. הצריכותא, קדושין לקרובה אבל גיטין הו"א לכשיתן שמא יתפסו. ובגיטין הו"א מיד דלא כסיף לתבעה, אבל קדושין שמתבישת לתבעו רק לכשיתן. 3. מותבינן דהוי תנאי וחל מיד, ותירץ ר"י דאתי כרבי דהאומר ע"מ כאומר מעכשיו.
- ג. בית כור עפר 1. ע"מ שיש לו, בידוע שיש לו מקודשת ודאי, ואם לאו מקודשת מספק, וקמ"ל דאף שיש קול לקרקע מקודשת מספק. 2. ע"מ שיש לו במקום פלוני רק אם יש לו, אף שאומר שיטרח ויביא הפירות בעצמו. 3. ע"מ שאראך צריך להראות משלו, והראה בבקעה לא מקודשת, אף שהוא אריס.
- ד. נקעים מלאים מים להחשב בבית כור 1. מקדיש שדהו, דוקא במלאים מים לא מחשיבים. 2. במכר אף בלא מלאים מים, כיון שקונה שדהו ולא רוצה שתיראה ככמה שדות. 3. בקידושין פשטינן דדמי להקדש, כיון שאומר שיטרח ויביא בעצמו.

ס"ד דף ט"א

***תנאי כפול. *הקושיות.**

- א. תנאי כפול, לר"מ ילפינן מבני גד דבעינן, ולרחב"ג א"צ תנאי כפול. וטענתו 1. להו"א שאם לא יצאו חלוצים לא יטלו כלל וכלל, ור"מ הביא לו קרא ונאחזו שכן יטלו חלק בארץ בכל מקרה. 2. למסקנא אילו לא היה אומר בארץ הו"א דיטלו חלקם המגיעים בארץ גלעד, קמ"ל קרא דיטלו בארץ כנען.
- ב. הקושיות 1. אם תיטיב שאת ואם לא, לרחב"ג דנימא אם לא תיטיב לא תקבל שכר ולא עונש, קמ"ל לעונש. 2. אז תנקה מאלתי, דהו"א שיביאה בע"כ אם לא ניחא למשפחתה. 3. אם לא תאבה האשה, אם לא ניחא לאשה. 4. אם בחוקותי תמאסו, דהו"א דאם ימאסו לא יקבלו ברכה ולא קללה. 5. אם תמאנו ומריתם, כנ"ל. 6. לר"מ אם לא שכב חנקי צריך לומר, ותירץ דלכך נכתב חסר. 7. הנקי חסר לרחב"ג, דהו"א אם לא שכב יהא רק כאיסורא בעלמא. 8. והזה הטחור על

הטמא, למעט שלישי ושמיני שהרבה ימי טהרה שבינתיים. 9. וחטאו ביום השביעי, דאיצטריך לתרומה ולקדשים תרי קראי.

פירוש ס"ב

***דבר שלב"ל בקידושין. *בידו. *בתרומה. *המ"ד דאפשר להקנות דשלב"ל.**

- א. דבר שלא בא לעולם בקידושין, במקדש לאחר: (8) שאתגיר, שתתגירי, שאשתחרר, שתשתחררי, שימות בעליך, שתמות אחותך, שיחלוץ יבמך, או בתו כשלא הוכר עוברת. 1. לת"ק לא מקודשת. 2. לר"מ מקודשת. 3. לר"י הנשיא מקודשת, חוץ משימות בעליך ואחותך ומשום איבה.
- ב. דיני בידו. 1. תורם מפירות מחוברים שלכשיתלשו דבריו קיימין, כיון דבידו. 2. לאחר שאתגיר לא מקודשת דאין בידו, דבעינן שיהו שלשה לגיירו. 3. מקדש שפחתו לאחר שישחררה לא מקודשת, דמעיקרא בהמה והשתא דעת אחרת. 4. מקדש אשתו לאחר שיגרשנה אינם קידושין, דלא תלוי בו קידושה שלאחר מכן. 5. ב' פרוטות לאשה ובאחת מקדשה אחר שיגרש ספק, דיתכן שיחול במגו דחל קידושין דהשתא.
- ג. תורם מהמחובר לכשיתלשו, לת"ק דוקא כשראו להתלש, ולראב"י אף לפני שהביאו שלישי. ופליגי בדבריו. 1. לל"ק לרבה בשחת ולר' יוסף באגס, ולפי"ז במקדש בתו לרבה בהוכר העובר ולרב יוסף במעוברת. 2. לל"ב לרבה בשחת דבית הבעל ולר"י אף בבית השלחין, ומקדש בתו לכו"ע בעינן הוכר עוברת.
- ד. ס"ל אדם מקנה דשלב"ל. 1. ראב"י דטרם שהביא שלישי יכול לתרום ממנו. 2. רבי, בלוקח עבד ע"מ לשחררו דחל, ואין להסגירו. 3. ר"מ, במקדש לאחר שאתגיר וכו' מקודשת. 4. ר"ע דאמר בקונם שעושה לפיך יפר שמא תעדיף, לא נחשב דאירי שהקדישה ידיה והם בעולם.

פירוש ס"ג

***המקדש ע"מ. *שירצה אבא. *האופן שירצה. *קידש לאחד.**

- א. מקדש על מנת. 1. משנה דוקא בנתן פרוטה, דס"ל ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף, ולכן הוי כמלוה. ודיק דקאמר ע"מ ולא קאמר בשכר. 2. לבריתא דאמרה דמקדש בשכר, ברקוד לפני או שירכיבה על החמור מקודשת, דס"ל אינה לשכירות אלא לבסוף.
- ב. ע"מ שירצה אבא. 1. אם רצה מקודשת. 2. מת האב מקודשת. 3. מת הבן מלמדין האב לומר שלא.
- ג. האופן בירצה אבא. 1. אם שהאב יאמר שרוצה, א"כ במת אמאי מקודשת. 2. שישתוק, אמאי בסיפא צריך ללמד את האב שימחה. 3. סיפא ע"מ שלא ימחה ורישא ע"מ שירצה. 4. תרי תנאי, מיהו חד תנאי. 5. למסקנא שירצה היינו ע"מ שלא ימחה האב תוך ל' יום.
- ד. קידש ולא יודע למי. 1. בבתו, ובא אחד ואמר אני נאמן. לרב לתת גט דלא חוטא ולא לו, ולר' אסי לכנוס כיון דלא חציף בפני האב. 2. באו שנים שניהם מגרשים, ואם רצו א' מגרש ואחד כונס. 3. אמרה גדולה נתקדשתי, לכו"ע לא נאמן לכנוס, דמחפה.
- ה. לסקול. 1. בקדש בתו, לרב לא סוקלין דנאמנות האב לאיסורא ולא לקטלא, ולר' אסי אף סוקלין, דנאמן להכל. 2. אמרה נתקדשתי אף דלא נאמן לכנוס לא סוקלין, דאין לה נאמנות.

פירוש ס"ד

***נאמנות בבתו. *בידו לפסלה לכהונה. *שעת מיתתו. *הסתירה. *קידש בתו. *להכניס עצמו לספק.**

- א. נאמנות בבתו. נאמן לומר שמקודשת כשהיא קטנה ולא נאמן בגדולה או לומר שנשבת. 1. להו"א

- כיון דבידו. 2. למסקנא משום שהתורה האמינתו בנישואין בלבד ולא בשבויה
- ג. מקשינן דבידו לפסלה לכהונה: 1. להשיאה לחלל, ודחי כמ"ד דמקוה טהרה לחללין. 2. להשיאה לממזר, כר"ע דלא תפסי קידושין. 3. אלמנה לכה"ג שנא' לא יחלל, ודחי כר' ישבב דאמר בא ונצווה. 4. לר' ישבב אי מודה בחיבי עשה.
- ג. נאמנות שעת מיתתו 1. למשנה נאמן לומר יש לי בנים ולא יש לי אחים. 2. לברייתא כשותר מה שאמר בשעת הקידושין, לרבי לא נאמן לאסרה ולר"נ נאמן.
- ד. תירוץ הסתירה 1. לרבא כיון שחזר בו בשעת המיתה ש"מ דאומר אמת, ודחינן מתני' כ"ש דלא מרע לדיבורו. 2. לאביי, מתני' כשמוחזק בבנים ולא באחים ולא יכול לאסרה, וברייתא שמוחזק באחים ולא בבנים, ומה לו לשקר ויתן גט. לרבי הוי כעדים, ולר"נ הוי רק כחזקה ואסורה.
- ה. קידש בתו 1. אין הבוגרות בכלל, אף ששלחו אותו שליח והכסף אליו, ומשום דלא שביק מצוה דרמיא עליה. 2. ביש שתי כיתי בנות וקדש בתו הגדולה, לר"מ כולן בספק חוץ מהכי קטנה, ולר' יוסי רק הגדולה מקודשת. וקמ"ל דלא קורא גדולה. 3. בבתו קטנה נמי פליגי, והחידוש לר"מ דקורא קטנה אף לגדולות יותר. 4. בכת אחת האמעית מותרת לכו"ע, וכן בכת קטנה ליכא אמצעית.
- ו. להכניס עצמו לספק אשכחן גבי נודר עד פני פסח 1. לל"ק פליגי במכניס אדם עצמו לספק, ויש להפוך כמו הכא דלר"מ מכניס עצמו לספק ולר"י לא. 2. לל"ב פליגי בלשון בנ"א מהו פני פסח, וא"כ לעולם לא תיפוך.

שאלות לחזרה ושינון

ד. נקעים מלאים מים להצטרף לשיעור בית כור (3) ומ"ט.

פרק שלישי – האומר

דף ס"א	דף נ"ט
א. המחלוקת להצריך תנאי כפול (2)	א. המקרים במשנה (4)
ב. הקושיות בתנאי כפול (9)	ב. הקמ"ל דנחשב רמאי (2)
דף ס"ב	ג. המעשים בקנה לעצמו ולא לחבירו, ואמאי אינה רמאות (3)
א. דבר בא לעולם בקידושין (8)	ד. הלשונות במח' אם אתי דיבור מבטל דיבור (2)
ב. הדין בקידושין שלב"ל (3)	ה. הקושיות ללישנא קמא (3)
ג. מה נחשב בידו (5) ומ"ט.	ו. הקושיות ללישנא בתרא (4)
ד. תורם ממחובר לכשיתלשו, הדין לראב"י (2) ובמעוברת.	ז. מעכשיו ולאחר שלשים, הדין וכמאן (3)
ה. המ"ד שסוברים אדם מקנה דשלב"ל. (4)	ח. מהיום ולאחר מיתה לר' יוחנן (2)
דף ס"ג	דף ס'
א. מקדש ע"מ בשכר פעולה (2)	א. המקרים במשנה (4)
ב. הדינים בקידש ע"מ שירצה אבא (3)	ב. ע"מ שאתן, המחלוקת האם חל מיד או לכשיתן (3)
ג. האופן בתנאי דע"מ שירצה אבא (5)	ג. דין בית כור עפר (3)
ד. קידש ולא ידע למי (2) והמח'.	
ה. נאמנות לסקול (2) ומ"ט.	

- ד. יישוב הסתירה בנאמנות שעת מיתה (2)
- ה. קדש בתו, מי בכלל (4)
- ו. המחלוקת להכניס עצמו לספק (2)

- א. נאמנות בקדש בתו, ומ"ט (2)
- ב. הקושיות דאשכחן שבידו לפסלה לכהונה (4)
- ג. נאמנות שעת מיתתו (2)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

<p>מכות שבועות </p> <p>עבודה זרה הוריות </p> <p style="font-size: small;">מחודדין בפיך</p> <p>זבחים </p> <p>מנחות </p> <p>חולין </p> <p>בכורות </p> <p style="font-size: small;">עם הקדמות ומושגים</p> <p>ערכין-תמורה </p> <p>כריתות-מעילה </p> <p>נדה </p>	<p>יבמות </p> <p>כתובות </p> <p>נדרים </p> <p>נזיר סוטה </p> <p>גיטין </p> <p>קידושין </p> <p style="font-size: small;">-עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא</p> <p>בבא קמא </p> <p>בבא מציעא </p> <p>בבא בתרא א-ב </p> <p>סנהדרין א-ב </p> <p style="font-size: small;">עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.</p>	<p>ברכות </p> <p style="font-size: small;">עם מחודדין בפיך.</p> <p>שבת </p> <p style="font-size: small;">מהדורה חדשה.</p> <p>עירובין </p> <p>פסחים </p> <p>שקלים ר"ה </p> <p>יומא </p> <p>סוכה </p> <p>ביצה תענית </p> <p>מגילה-פורים </p> <p style="font-size: small;">עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א</p> <p>מו"ק חגיגה </p>
--	--	---

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

<p>נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.</p> <p>בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואוהרות ר"ש אבן גבירול.</p> <p>עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.</p>	<p>שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.</p> <p>קיצור חרדים מנוקד ומסודר.</p> <p>קיצור אלשין רות</p> <p>קיצור אלשין אסתר</p> <p>קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.</p>	<p>באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.</p> <p>איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.</p> <p>הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.</p>
--	---	---

||| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~188~

המערכת